

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 10—12 §, *muutetaan* 1 ja 2 §, 3 §:n otsikko ja 1 momentti, 4—9, 13, 19 ja 23 §, 5 luvun otsikko, 46—48, 50—52 sekä 54 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laeissa 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 470/2017, 1052/2018, 301/2019, 659/2019, 570/2020, 900/2020, 118/2021, 1288/2021, 1209/2022, 585/2023, 1183/2023, 23/2024, 36/2024, 545/2024, 651/2024, 952/2024, 1122/2024, 138/2025, 197/2025 ja 316/2025, 2 § osaksi laeissa 1206/2005, 348/2013, 257/2014 ja 671/2015, 4 § laissa 379/2010, 5 § osaksi laeissa 1206/2005 ja 757/2010, 6 § laissa 757/2010, 19 § osaksi laissa 632/2019, 46 ja 48 § laissa 1058/2018, 50 §:n ruotsinkielinen sanamuoto osaksi laissa 1058/2018 ja 52 § laissa 348/2013, sekä

lisätään lakiin uusi 4 a, 4 b, 23 a, 47 a ja 47 b § sekä siitä lailla 1058/2018 kumotun 49 §:n tilalle uusi 49 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rikosoikeudellisten rangaistusten täytäntöönpanosta:

- 1) rikesakko;
- 2) sakko;
- 3) yhteisösakko;
- 4) kurinpitosisakko.

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

- 1) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 2) luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 83 (*yleinen tietosuojasetus*) artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu;
- 3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 4) lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 13 §:ssä tarkoitettu lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu;
- 5) Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen määräämä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020) tarkoitettu seuraamusmaksu;

HE 5/2025 vp

LaVM 6/2025 vp

EV 52/2025 vp

- 6) elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 7) markkinaoikeuden määräämä arpajaislaissa (1047/2001) tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 8) ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu;
- 9) kaupparekisterilain (564/2023) 24 §:ssä tarkoitettu kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu ja 25 §:ssä tarkoitettu tilinpäätöksen myöhästymismaksu;
- 10) merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu sekä 7 b luvun 1 §:ssä tarkoitettu kasvihuonekaasuintensiteettimaksu ja mainitun luvun 2 §:ssä tarkoitettu maasähkön käyttövelvoitteen laiminlyönnistä määrättävä maksu;
- 11) tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 12) työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu ja 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu sekä erityisopimuslain (756/2011) 2 luvun 6 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 13) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 14) kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 15) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 16) alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 17) siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 18) kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 19) eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu;
- 20) tieliikennelain (729/2018) 161 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 21) ajokorttilain (386/2011) 93 §:n 2 momentissa tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 22) vesiliikennelain (782/2019) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 23) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 24) ajoneuvolain (82/2021) 195 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 189—192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 25) rehulain (1263/2020) 51 §:ssä tarkoitettu rehuvalvonnan seuraamusmaksu;
- 26) elintarvikelain (297/2021) 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu;
- 27) eläintautilain (76/2021) 94 a §:ssä tarkoitettu eläintautivalvonnan seuraamusmaksu;
- 28) eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:ssä tarkoitettu eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu ja 37 §:ssä tarkoitettu eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu;
- 29) luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:ssä tarkoitettu luomuvalvonnan seuraamusmaksu;
- 30) jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 31) lannoitelain (711/2022) 37 §:ssä tarkoitettu lannoitevalvonnan seuraamusmaksu;
- 32) eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:ssä tarkoitettu sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu;
- 33) avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 34) verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 35) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 142 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 36) luotsauslain (561/2023) 68 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

37) sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 333 §:ssä tarkoitettu teleyrityksen seuraamusmaksu, 334 §:ssä tarkoitettu televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu ja 334 a §:ssä tarkoitettu datan välityspalvelujen tarjoajan seuraamusmaksu;

38) verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 14—17 ja 20 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

39) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

40) ylikuormamaksusta annetussa laissa (51/1982) tarkoitettu ylikuormamaksu;

41) kilpailulain (948/2011) 12, 37 a ja 47 a §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut;

42) jätelain (646/2011) 131 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

43) sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 20 a §:ssä tarkoitettu rikemaksu;

44) päästökauppalain (1270/2023) 92 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu;

45) tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

46) julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 100 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

47) julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 158 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

48) pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu;

49) biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 14 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;

50) uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11, 11 a § ja 11 e §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;

51) hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain (416/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

52) kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 3 a §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

53) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu;

54) ilmailulain (864/2014) 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

55) fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain (1066/2024) 34 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu;

56) kyberturvallisuuslain (124/2025) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

57) kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain (184/2025) 10—15 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

58) kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain (185/2025) 25 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

59) yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (310/2025) 22 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu.

Tässä laissa säädetään seuraavien muiden rahamääräisten seuraamusten, maksujen ja korvausten täytäntöönpanosta:

1) rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus;

2) uhkasakko;

3) rikosuhrimaksu;

4) oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko;

5) rikokseen perustuva valtiolle tuomittu korvaus;

6) muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta;

7) valtiolle tuomittu korvaus, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen;

8) rikosvahinkolain (1204/2005) 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava vahingosta vastuussa olevalta ja mainitun lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuva saatava korvauksen saajalta.

9) seuraavat muualla kuin Suomessa määrättyt seuraamukset:

a) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (231/2007) tarkoitettu taloudellinen seuraamus;

b) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (222/2008) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;

c) jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1805 ja jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen soveltamisesta annetussa laissa (895/2020) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;

d) Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) 1 §:ssä tarkoitettu seuraamus;

e) kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 1 §:ssä tarkoitettu menettämisseuraamus;

f) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu taloudellista hallinnollista seuraamusta tai sakkoa koskeva päätös;

g) kilpailulain 44 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätös.

Tässä laissa säädetään seuraavien omaisuuteen kohdistuvien seuraamusten ja määräysten täytäntöönpanosta:

1) esineeseen kohdistuva menettämisseuraamus;

2) rikoslain (39/1889) 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys;

3) sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys.

Tässä laissa säädetään lisäksi sakon muuntorangaistuksen määräämisestä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *seuraamuksella* 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua rikosoikeudellista rangaistusta, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua rangaistusluonteista hallinnollista seuraamusta, 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua muuta rahamääräistä seuraamusta, maksua ja korvausta, 1 §:n 4 momentissa tarkoitettua omaisuuteen kohdistuvaa seuraamusta ja määräystä ja 1 §:n 5 momentissa tarkoitettua sakon muuntorangaistusta;

2) *saatavalla* 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua rikosoikeudellisen rangaistuksen, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamuksen ja 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua muun rahamääräisen seuraamuksen, maksun ja korvauksen rahamäärää tai sen maksamatta olevaa osaa.

3 §

Täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset

Oikeusrekisterikeskus vastaa tässä laissa tarkoitettusta täytäntöönpanosta ja käyttää valtion puhevaltaa täytäntöön pantavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

4 §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tuomioistuimen ja viranomaisen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle ratkaisustaan, jolla se on määrännyt 1 §:ssä tarkoitetun seuraamuksen. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös ratkaisun muuttamisesta, poistamisesta tai kumoamisesta ja siitä, jos ratkaisua ei muuteta muutoksenhakumenettelyssä. Tuomioistuimen ja viranomaisen on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle tässä laissa tarkoitettua seuraamusta koskevasta täytäntöönpanon kieltämisestä tai keskeyttämisestä. Oikeusministeriön on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle, jos henkilö on kokonaan tai osittain armahdettu 1 §:ssä tarkoitetun rikosoikeudellisen seuraamuksen suorittamisesta.

Oikeushallinnon viranomaisen ilmoittaa ratkaisustaan tallentamalla sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tietojen tallentamisesta säädetään oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetussa laissa (955/2020).

Muu kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoittaa ratkaisustaan toimittamalla Oikeusrekisterikeskukselle seuraamuksen täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot.

Edellä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa tuomioistuimen on tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen ilmoitettava ratkaisustaan Oikeusrekisterikeskuksen sijasta itseperinnästä vastaavalle viranomaiselle.

4 a §

Seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuus

Seuraamuksen täytäntöönpanoon on ryhdyttävä ilman aiheetonta viivytystä, kun ratkaisu, jolla seuraamus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi tai kun ratkaisu on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Poiketen 1 momentissa säädetystä:

1) rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus ja uhkasakkolain (1113/1990) nojalla tuomittu uhkasakko voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana;

2) 1 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua korvausta koskeva lainvoimaa vailla oleva ratkaisu voidaan panna täytäntöön noudattaen, mitä ulosottokaareissa (705/2007) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

Rikosvahinkolain 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään mainitun lain 31 c §:ssä, eläinsuojelurikokseen liittyvän eläimen tuomitsemista valtiolle menetetyksi koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 a §:n 4 momentissa ja tuomioistuimen antaman eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa.

4 b §

Seuraamusten raukeaminen

Rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus, rikosuhrimaksu, oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain

54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko ja uhkasakkolain nojalla tuomittu uhkasakko raukeavat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä. Mainittu seuraamus raukeaa myös maksuvelvollisen kuollessa.

Raukeamisaika päättyy lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

Jos ennen 1 momentissa tarkoitettujen seuraamusten raukeamista on toimitettu ulosmittaus tai se on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitettussa myynnissä, raukeaminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista.

Rikesakon, sakon, yhteisösakon, kurinpitosakon, menettämisseuraamuksen, rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettujen eläimen tappamismääräyksen ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitettujen verkkoviestin hävittämismääräyksen sekä oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tuomitun tai ulosottokaaren nojalla tuomitun uhkasakon raukeamisesta säädetään rikoslaissa. Tämän lain 1 §:n 3 momentin 5—8 kohdassa tarkoitettujen korvauksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa (728/2003).

2 luku

Saatavan täytäntöönpano

5 §

Maksutilaisuuden varaaminen

Saatavan ensimmäisenä asteena maksettavaksi määränneen tuomioistuimen tai viranomaisen on varattava maksuvelvolliselle tilaisuus saatavan maksamiseen. Maksutilaisuuden varaa kuitenkin Oikeusrekisterikeskus 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettua saatavaa täytäntöön pantaessa, itseperinnästä vastaava viranomainen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua saatavaa täytäntöön pantaessa ja sakkovaatimuksen antava virkamies sakkovaatimuksen käyttämisen yhteydessä.

Maksutilaisuus varataan liittämällä saatavaa koskevaan ratkaisuun tai vaatimukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot. Ratkaisuun on myös liitettävä tieto siitä, että saatavan täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä sen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi.

6 §

Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotus

Oikeusrekisterikeskuksen on tarkastettava, onko sen täytäntöön pantavana oleva täytäntöönpanokelpoinen saatava maksettu. Jos saatava on kokonaan tai osittain maksamatta, Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista suorittamaan maksamatta oleva rahamäärä asettamassaan, vähintään 14 päivän määräajassa.

Maksukehotusta ei tarvitse lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon vuoksi tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Oikeusrekisterikeskuksen on liitettävä maksukehotukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot sekä tiedot toimenpiteistä, joihin voidaan ryhtyä, jos maksuvelvollinen ei maksa saatavaa vapaaehtoisesti.

7 §

Saatavan maksaminen

Saatava maksetaan valtiolle. Maksuvelvollisella on oikeus maksaa saatava seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun antamisesta alkaen. Saatavan maksaminen ennen seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi tulemista ei estä maksuvelvollista hakemasta muutosta ratkaisuun.

Maksuvelvollinen voi maksaa saatavan 5 tai 6 §:ssä tarkoitetulle tilille tai käteissuorituksena ulosottomiehelle. Maksuvelvollinen voi maksaa vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon tai uhkasakon käteissuorituksena muullekin 25 §:n 1 momentissa tarkoitetulle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän tavoittaessa maksuvelvollisen. Myös saatavan osasuoritus on otettava vastaan. Käteissuorituksen vastaan ottaneen virkamiehen on annettava käteissuorituksesta maksajalle kuitti. Käteissuoritus on tilitettävä Oikeusrekisterikeskukselle ilman aiheetonta viivästystä.

Maksuvelvollisen on saatavan maksamisen yhteydessä ilmoitettava saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten annetut tiedot.

8 §

Ulosoton hakeminen

Oikeusrekisterikeskuksen on haettava ulosottoa, jos maksukehotusta ei lähetetä tai jos saatavaa ei ole maksettu 6 §:ssä tarkoitetussa määräajassa taikka 14 §:ssä tarkoitetussa maksuajassa.

9 §

Ulosotokaaren soveltaminen

Saatavan ulosottotoimin tapahtuvaan täytäntöönpanoon sovelletaan ulosotokaarta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ulosotokaaren 3 luvun 33 §:ssä tarkoitetussa vireilletuloilmoituksessa on ulosotokaarella säädetyn lisäksi ilmoitettava, että jollei vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa tai uhkasakkoa saada ulosottotoiminkaan perityksi, maksuvelvollinen haastetaan muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin.

13 §

Maksujen kohdentaminen

Jos maksuvelvollisen maksamat varat eivät riitä kaikkien häneltä samalla kertaa tässä laissa säädettyssä järjestyksessä ulosottotoimin perittävien saatavien suorittamiseksi, kertyneet varat on käytettävä ensin vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon ja uhkasakon maksamiseen. Tällöin maksu on lisäksi osoitettava niin, että useasta muunnettavasta sakosta tai muusta saatavasta maksu ensin kohdennetaan aikaisemmin määrätylle.

19 §

Etsintäkuuluttaminen

Oikeusrekisterikeskuksen on etsintäkuuluttettava maksuvelvollinen, jos vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa tai uhkasakkoa ei saada ulosottotoimin perittyä hänen

omaisuudestaan ja jos hänen olinpaikkansa on tuntematon tai hänen voidaan olettaa pakoilevan perintätoimenpiteitä.

Etsintäkuuluttaminen käsittää poliisin tietojärjestelmään toimitetun kehotuksen periä 1 momentissa tarkoitettu saatava tai haastaa maksuvelvollinen muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin, kun maksuvelvollinen tavataan. Etsintäkuulutuksessa on mainittava saatavan maksamista ja maksusuorituksen tilittämistä varten tarvittavat tiedot sekä toimenpiteen syy, pyydyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta ja muut kuulutuksen valvonnassa tarvittavat tiedot.

Etsintäkuuluttamiseen voidaan ryhtyä ilman ulosottomiehen antamaa estetodistusta, jos Oikeusrekisterikeskuksen käytettävissä olevien tietojen mukaan maksuvelvollinen on vailla vakinaista asunto-osoitetta, asuu ulkomailla tai jos ulosottomiehen mahdollisuuksia tavoittaa maksuvelvollinen voidaan muista vastaavista syistä pitää huonoina.

23 §

Kuittaaminen

Jos sillä viranomaisella, jonka olisi palautettava varoja maksuvelvolliselle, on täytäntöön pantavana häntä koskeva muu saatava, palautettava rahamäärä ja sille tuleva korko saadaan kuitata saatavan suoritukseksi. Kuittaamisesta on ilmoitettava maksuvelvolliselle.

Kuittaamiseen saadaan käyttää myös varoja, jotka olisi suoritettava maksuvelvolliselle 45 §:n taikka rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

23 a §

Saatavan täytäntöönpanon päätyminen

Saatavan täytäntöönpano päättyy, kun:

- 1) saatava on maksettu ja sen määräämistä koskeva ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi;
- 2) saatava on rauennut ja mahdollisesti ulosmitatut varat on tilitetty Oikeusrekisterikeskukselle; tai
- 3) täytäntöönpanon päättymiseen on muu laissa säädetty peruste.

5 luku

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmä

46 §

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmä ja rekisterit

Oikeusrekisterikeskus pitää täytäntöönpanotietojärjestelmää ja siihen kuuluvia sakkorekisteriä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriä. Sakkorekisteriä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriä pidetään tässä laissa tarkoitettujen seuraamusten täytäntöönpanoa ja korvausasioiden käsittelyä varten. Sakkorekisterin tietoja voidaan luovuttaa käytettäväksi myös henkilön luotettavuuden tai henkilökohtaisen soveltuvuuden selvittämisessä ja arvioinnissa.

Sakkorekisteriin sisältyvät tiedot 1 §:n 1 momentissa, 3 momentin 1, 3, 5, 7 ja 8 kohdassa ja 9 kohdan a—e alakohdassa sekä 4 ja 5 momentissa tarkoitetuista rikosoikeudellisista seuraamuksista ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriin tiedot 1 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 2, 4 ja 6 kohdassa sekä 9 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitetuista muista

seuraamuksista. Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin rekisterinpitäjä on Oikeusrekisterikeskus.

Sen lisäksi, mitä tässä tai muussa laissa säädetään:

1) oikeudesta saada tieto viranomaisen julkisista asiakirjoista sekä viranomaisen vaihtolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999);

2) muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta tiedonhallinnasta säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019);

3) muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta henkilötietojen käsittelystä sakkorekisterissä säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018);

4) muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta henkilötietojen käsittelystä hallinnollisten seuraamusten rekisterissä säädetään yleisessä tietosuojasetuksessa ja tietosuojalaissa (1050/2018).

47 §

Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot

Sakkorekisteri ja hallinnollisten seuraamusten rekisteri sisältävät seuraamusten täytäntöönpanoa ja korvausasioiden käsittelyä varten tiedot:

1) seuraamuksen kohteena olevan luonnollisen henkilön nimestä, henkilön yksilöintiin tarvittavasta tunnuksesta ja muusta välttämättömästä yksilöintitiedosta taikka oikeushenkilön nimestä ja yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä tarvittavista luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön yhteystiedoista;

2) seuraamuksen määräämisestä ja sisällöstä sekä muusta seuraamuksen yksilöinnistä;

3) seuraamuksen täytäntöönpanokelpoisuudesta, täytäntöönpanon alkamisesta ja päättymisestä sekä suoritetuista täytäntöönpanotoimista;

4) seuraamuksen täytäntöönpanossa kertyneistä rahamääristä;

5) seuraamuksen täytäntöönpanon esteistä;

6) armahduksesta;

7) seuraamuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömistä muista kuin 1—6 kohdassa tarkoitetuista tiedoista.

47 a §

Terveystietojen käsittely

Oikeusrekisterikeskus saa käsitellä sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämiä rekisteröidyn terveyttä koskevia tietoja vain, jos käsittely on välttämätöntä yksittäisen seuraamuksen täytäntöönpanossa tai korvausasian käsittelyssä.

47 b §

Tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallentamistarkoitukseen

Oikeusrekisterikeskus saa käsitellä sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämiä tietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallentamistarkoitukseen, jos se on välttämätöntä laillisuusvalvontatehtävässä taikka seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvän valvonnan tai täytäntöönpanotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa myös käyttää, jos se on välttämätöntä Oikeusrekisterikeskuksen henkilöstön koulutuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Tällöin tiedoista poistetaan henkilön yksilöinnin mahdollistavat tiedot.

48 §

Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Oikeusrekisterikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada toiselta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä seuraamuksen täytäntöönpanoa ja korvausasian käsittelyä tai rekisteriin merkinnän tekemistä varten seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä tiedot henkilön nimestä, yksilöintiin tarvittavasta tunnuksesta, yhteystiedoista, kuolemasta ja muista yksilöintitiedoista sekä oikeushenkilöä koskevat vastaavat tiedot asianomaisilta rekisteriviranomaisilta;

2) oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä sekä diaari- ja asianhallintajärjestelmästä tiedot oikeusasian vaiheesta ja ratkaisusta;

3) poliisiin henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä poliisiin suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

4) Tullin henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä Tullin suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

5) Rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä Rajavartiolaitoksen suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

6) Rikosseuraamuslaitoksen rikosseuraamusrekistereistä tiedot rikoksista ja tuomioista sekä rangaistuksen täytäntöönpanon tai tutkintavankeuden toimeenpanon alkamisesta ja päättymisestä, tiedot vangin ja tutkintavangin sijoittamisesta Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vangille ja tutkintavangille maksetusta käyttörahasta, toimintarahasta ja palkasta sekä siitä tehtävistä pidätyksistä sekä tiedot Rikosseuraamuslaitoksen suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

7) ulosoton ulosottorekistereistä tiedot seuraamuksen täytäntöönpanon vaiheesta ja ulosoton toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

8) Valtiokonttorilta tiedot 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitetun rikosvahinkolakiin perustuvan korvausasian käsittelyä ja täytäntöönpanoa varten;

9) Verohallinnolta tiedot tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöön panemiseksi seuraamukseen tuomitun kuoltua;

10) muilta kuin 1—9 kohdassa tarkoitetuilta viranomaisilta tiedot seuraamuksen määräämisestä ja seuraamusta koskevan asian vaiheesta.

49 §

Sakkorekisterin tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään Oikeusrekisterikeskus saa salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja oma-aloitteisesti luovuttaa 47 §:ssä tarkoitettuja sakkorekisterin tietoja seuraavasti:

1) poliisille, Tullille, Rajavartiolaitokselle, Puolustusvoimille, syyttäjälle, tuomioistuimelle, Rikosseuraamuslaitokselle ja muulle henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa tarkoitetulle toimivaltaiselle

viranomaiselle täytäntöönpanotehtävien suorittamista, sakon muuntorangaistuksen määräämistä tai korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot;

2) Ulosottolaitokselle ja 25 §:n 1 momentissa tarkoitetulle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän lain mukaisten täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten välttämättömät tiedot;

3) Valtiokonttorille 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitetun rikosvahinkolakiin perustuvan korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot;

4) oikeusministeriölle armahdusasioiden esittelyä varten välttämättömät tiedot;

5) viranomaiselle tai muulle taholle 1—4 kohdassa säädetyn lisäksi tiedot, joiden saamisesta säädetään erikseen lailla.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa luovuttaa enää sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

50 §

Tietojen luovuttaminen muihin valtioihin

Oikeusrekisterikeskus voi salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja oma-aloitteisesti luovuttaa sakkorekisteristä seuraamuksen täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot 1 §:n 3 momentin 9 kohdassa mainituissa laeissa säädetylle muun valtion viranomaiselle.

51 §

Tietojen poistaminen

Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua siitä, kun niitä koskevan tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpano on päättynyt. Armahduspäätös ei vaikuta sakkorekisterin merkintöjen poistamiseen.

52 §

Tietojen arkistointi

Arkistotoimen tehtävistä ja arkistoon siirrettävistä asiakirjoista säädetään arkistolaisissa (831/1994).

54 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset:

1) täytäntöönpanoilmoitukseen 4 §:n 3 momentin nojalla kirjattavista tiedoista ja muun kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksen antamismenettelystä;

2) maksuvelvolliselle 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin nojalla annettavista tiedoista;

3) viranomaisten keskinäisestä ilmoitusvelvollisuudesta ja asioiden selvittämisestä;

4) täytäntöönpanotoimenpiteiden kirjaamisesta ja niistä ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri